

(p/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

Espanya y las potencias

EL LLEÓ:—¡Qué solos, Dios mío,
se quedan los muertos!...

convicció moral. Pero 'ls que resultaren designats refugiren el compromís.

Se 'ns figura que l' honra de una corporació y el bon nom de un company, que lo mateix pot ser culpable que ignorant, exigian dels senyors que havíen de formar la comissió algú major desprendiment.

De totes maneres, per lo que afecta al prestigi del partit republicà, ha de constar que no 's pot fer ni s' farà may solidari de cap acte indigna. Clara y explícitament ho declará l'Sr. Rivas Mateos en el seu discurs:

«Pero os suplico (dirigiéndose á los catalanistas) que no se nombre para nada aquí al partido republicano, pues á él no le cabe la menor responsabilidad. Aunque todos los que nos sentamos en estos bancos (señalando á los escaños de la mayoría republicana) fuéramos unos hombres sin conciència y sin honor, el partido republicano conservaría su nombre limpio, inmaculado... (Bien, bien entre el público!)»

«Yo, republicano, soy el primero que me levanto á acusar. Yo no quiero creer que el señor Zurdo haya recibido esas tres mil pessetas; pero necesito que hable para que todos sepamos á qué atenernos. Que tenga presente que aquí no hemos de juzgarlo nosotros; su juez ha de ser el que emite sus fallos, ateniéndose á los dictados de su conciencia: el pueblo. (Muy bien! Aplausos.)»

Aquesta es la verdadera doctrina.
Si l'Ajuntament no acerta á fer justicia dintre d'ell mateix, sabrà ferla l' poble desde afora.

PEP BULLANGA

UN BON PAGADOR

A RA comensém á explicarnos la pressa de 'n Maura de anarse'n á Madrid, avants de que terminés el viatje regi. A Mallorca va donar

DE DIJOUS Á DIJOUS

D EIXÉM per avuy dormir la política, que prou ensopida qu' està, com que no vetllan sino en Maura y 'ls seus companys untant la premsa del pressupost que ha d' escorrer la medula del país... Deixém que la política dormi, y parlém de un assumpt que aquests días ha sigut el tema de totes las converses y també de totes las murmuracions á Barcelona.

Algún periòdic insinuá la notícia de que l' gremi de vaquers, agrahit á haver sigut aprobat el conveni ó concert ab l' Ajuntament, havia donat una propina de 5,000 pessetas á un individuo de la Comissió de Consúms. De algun temps ensá, aquesta classe de notícias troben fàcil assentiment en una gran part de l' opinió. No té, donchs, res d' extrany que anés cundint, amenisada ab una sèrie de detalls referents á la manera com s' havia fet el reparto de les 5,000 pessetas. A la Casa Gran hi hagué un gran revolt. L' arcalde Boladeres comensé una instrucció secreta, facilitant la seva gestió els individuos que componen la Comissió de Consúms, y á lo millor se 'n aná á Conca-bella, deixant la qüestió pendent.

Dimars se reunia l' Consistori en sessió pública, y era precis embestar l' assumpt sense contemplacions.

S' encarregá d' entaular la qüestió l'Sr. Rivas Mateos y ho feu ab valentia y claretat, incitant al seu company Sr. Zurdo de Olivares—que resultava ser el blanch dels murmuradors—á donar las degudas explicacions.

Parlá el Sr. Zurdo tornant pel seu bon nom y di-

mitint el càrrec de individuo de la Comissió, á fi de facilitar la llibertat de las investigacions que si-gui precis practicar.

Diversos regidors prengueren part en el debat suscitante una sèrie de qüestions de pura forma y de procediment. La Comissió de Consums dimitti y no li sigué admesa la dimissió. En canvi ho sigué la del Sr. Zurdo, y no faltá qui prengué peu de això

pera sostener que l' havérseli admés significava una condemna anticipada.

La solució més natural era que una comissió de tres regidors, representants de las tres fracciós que componen l' actual Ajuntament, s' encarregués de investigar, de discernir y de jutjar, ja valentse de las probas materials que pogués reunir, ja, á falta de aquestas, de indicis que bastessin á formar una

per acabada la seva missió de acompañant del jove monarca, prescindint de la excursió al Africa y Andalusia. Al Africa hauria vist corre la pòlvora y á Andalusia hauria hagut de assistir á algunas corridas de toros, y aixó, per lo vist, no entrava ni en els seus gustos ni en els seus càlculs.

—Per aquestas cosas—va dir—ja pot anar sol don Alfonso.

En vista de que la calor comensa á apretar, els japonesos espolsan els russos avans de desarlos al armari.

Y qui sab si en el seu interior va dibuixarse la figura arrogant de 'n Mazzantini y no va voler presentar-se á ser objecte de una comparació desfavorable!

Perque, ay de 'n Maura y ay de totes las primeras espases de la restauració, l' dia que 'ls toreros demanin l' alternativa en las bregas de la política!

De moment en Toni I preferí posar terra de per mitj entre la seva persona y lo que hauria pogut ser motiu de las seves preocupacions.

Portava ademés l' impuls de sos grans éxits, tant á Catalunya com á Mallorca: els clericals, els reaccionaris, las classes neutras, la gent de bé l' havian vorejat, se li havian ofert incondicionalment, li havian cantat *Te Deums*, l' havian posat en condicions de dir: «Jo sols soch l' amo del auca.»

Sos discursos del Foment y del Institut agricola havian sigut acollits ab aplausos delirants. En el gran Saló de Contractacions de la Llotja, allá hont se fan las grans jugadas de Bolsa, s' havia acabat de tancar el tracte.—Vosaltres ab mí sempre y jo sempre ab vosaltres. Demaneu lo que vulgueu; pero feu politica y politica de la meva, sense defalliments ni vacilacions.

El tracte fou acceptat y suscrit ab un pet de aplausos y aclamacions entusiastas.

Deyan els reunits:—Per fi hem trobat al home que necessitavam!

Y en Maura exclamava:—Per fi he despertat als elements neutres, sempre tan apàtichs, posantlos al servei de la meva politica!

Aquesta comunió d' afectes y aquest lligam de compromisos mutuos haurian pogut sufrir algún detriment, alguna relaxació, de haver continuat en Maura acompañant al rey en el seu viatge.

Li fou precis desembarcar del *Giralda* y tornar-se á embarcar en la nau del Estat, posar má al timó y dirigir el rumbo.

Per això va anar-se'n á Alicant y de Alicant á Madrid. Y un cop á Madrid va posar-se á l' obra desseguida, ab el concurs dels seus companys de ministeri.

Havia acabat ja l' período dels discursos y s' anava á inaugurar el período dels fets. *Obras son amores que no buenas razones.*

Dos accions distintas se li imposavan desde l' primer moment: la politica y l' econòmica.

Per la primera venia obligat á sentar las bases de una politica francament reaccionaria; pero en vista de l' estat de l' opinió y de la multitud de dificultats que havia de trobar en el seu camí, resolgué renunciar de moment á la franquesa, reservantse procedir en el seu temps solapadament, atenentse en tot y per tot á la mònita jesuítica.

En canvi li quedava completamente expedita l' acció econòmica. Y á n' aquesta s' ha llansat, desde l' instant mateix de la seva arribada.

Se tracta de la confecció dels pròxims pressupostos, ab l' idea de presentarlos á les Corts, tan bon punt aquestas reanudin las sessions. Y s' hi traballa de ferm.

Els pressupostos anteriors, baix la pressió de la mà forta de 'n Villaverde, havien saldat ab un superrabit considerable. No en vá s' apreta al contribuient fins á treure'l moll dels ossos. Aquest superrabit podia dedicar-se á alleugerir las cargas del país ó á fomentar la riquesa pública.

Donchs els ministres de 'n Maura no ho pensan aixís. El tenen y volen gasterlo. ¿En què? En aumentar las consignacions de cada ministeri. Gastar, derrotzar 'sense solta ni volta, aquest es el seu propòsit. Y se sortiran ab ell. ¿Cóm es possible que la majoria dels diputats escatimin els seus vots incondicionals al gran home que s' ha acabat d' engranjar ab la seva visita á Catalunya y á Mallorca?

Ademés: ¿no van ensenyarl aquí tot lo que lluhia, tot lo que brillava: riquesas, prosperitat y fortunas? ¿No li van amagar els horrors de una crisi consumativa que 'ns està extenuant sota 'ls orípels de unas espléndidas festas regias?

Donchs lo que diu en Maura als seus companys:—Apreteu qu' encare 'n tenen!

Y 'ls companys de 'n Maura no s' ho fan dir dues vegades.

De moment ha tingut á bé augmentar el cos de investigadors. Molts n' hi havia; pero ara sumaran una plaga.

Com gossos afamats s' han de llansar sobre 'ls contribuents en busca de ocultacions y descuyts. Hi escudriñaran tot: lo que han ingressat per las Aduanas, lo que pagan de contribució, lo que satisfan de timbre. Aplicaran ab tot rigor las enredadas lleys administrativas: de cada imprevisió ne faran un càrrec gran, de cada embolich un capell. Y ay del que's descuidi! Y ay del que no s' entengui ab ells!

Aixés es com correspon en Maura als seus amics. Tracta de posar á prova las seves afecions políticas, atacantlos per la butxaca. Si m' estimeu com deyeu, demostrumho pagant.

Baix aquest punt de vista, jo mateix comenso á reconeixer qu' es un valent.

No sé, ni pot dirse encare lo que succeirà quan las classes neutras vejin que després de las grans ensabonades del viatje regi, ha vingut la gran afeyada dels investigadors.

Pero, en canvi, m' consta que per aquest camí es com Espanya va perdre l' isla de Cuba. Hi havia allí ferments de separatisme, lo mateix que aquí; pero estaven en certa manera neutralitzats per las aspiracions autonomistas. La autonomia concedida á temps hauria salvat la situació.

Pero en lloc de las solucions autonómicas, fou enviat a Cuba un aixam de agents del fisch, d' investigadors busca-rahons, d' empleats concussionaris. La indignació va cundir en tot el país, y va escalar la insurrecció. El cabecilla Bartomeu Massó fou un del primers que s' llansà al camp, cansat de las tropelias dels investigadors. Com ell molts altres.

Si 'n Maura's proposa afavorir determinadas tendencias contrarias á la unitat de la patria, s' haurà de regoneixer que ha trobat el millor camí.

A Barcelona va afalgarlas y estimularas: desde

A la Mandurria

Las barallas entre pobles donan sorpresas molt grans.

Mireu de quin modo 'ls nanos estan fent corre als gegants!

Madrit se disposa á donarlas'hi ara l' empenta decisiva.

Home funest!

P. K.

El petardo dels jesuitas

I n' ha fet de soroll...

Molt soroll y cap desgracia. Més val aixis y tot sigui ad majorem Dei gloriam.

El soroll el prodühí primeirament l' explosió, que tingue efecte en la porta situada entre l' carrer de Claris y de Caspe. Un gran soroll, y una gran fumera y alguns petits desperfectes.

Era per lo vist aquell un petardo benigne, bom minyó, sense virulencia, encare que no s' puga dir igualment sense maliciosa.

Perque, segons sembla, portava molta metxa, qu' es com si diguessim molta qua.

**

Aquesta es l' hora que no s' ha pogut descobrir encare al autor real, ni pressume de l' hassanya.

Un municipal qu' està sempre allí de vigilància, amunt y avall de l' acera, y que més que guarda municipal sembla l' àngel custodi dels Pares de la Companyia, no va veure á ningú que trafiquejés per la porta.

Cap vehí dels que viuhen en aquell paratge, cap transeunt dels que circulan per aquells carrers van adonar-se tampoc de la presencia de cap persona que 'ls pogués inspirar cap sospita.

Tants fils com necessita un petardo, sobre tot un petardo de pòlvora com aquell, y fins ara no s' ha pogut trobar el fil de la culpabilitat.

Si no que no crech en miracles, dirà...

Pero no, jo no ho haig de dir: que ho diguin en tot cas els que creuhen en miracles.

Si, prou! Bons están ells per aventurar determinades confesions basadas en la seva fe, sempre que no s' convé ferlas!...

No: avants que creure y proclamar bonament que hi ha petardos que poden haver caygut del cel, per designis misteriosos que la inteligiencia humana no pot capir ni esbrinar, prefereixen entregarse en cos

Els nous investigadors

Com la industria catalana sembla que pateix de plètora,

els metges ministerials li han fet posar sangoneras.

y anima al exercici de las suposicions més gratuïtas y aventuredas.

Escoltemlos, y sentiré com cantan.

—Desenganyeuvos: aquest petardo es obra exclusivament dels impòs, dels francmaçons, dels revolucionaris, dels enemichs implacables de la Companyia de Jesús, que voldrían destruir-la y exterminar-la.

Pero es possible que uns enemichs tan tembudos se valguen de un petardo de pòlvora, en lloc de valerse de una bomba de dinamita? El petardo de sorprès al colocarla y encendrela es igual en un cas y en un altre. ¿Com s' explica, donchs, qu' essent tan terribles, siguin tan considerates?

—No—dijuen altres.—Aquí de lo que s' tractava senzillament era de perjudicar als jesuitas, alarmant als pares qu' envian els seus fills al seu col·legi. Vergin sino com l' explosió va tenir efecte un quart d' hora avants de que 'ls alumnos sortissin del establecimiento.

Pero vamos á veure: ¿qui es que pot tenir interès en sustreure alumnos als pares de la Companyia? ¿Per ventura algú col·legi particular dirigit per seigs? Ja casi no n' quedan á Barcelona. Y encare qu' en quedessin: els pares qu' envian els seus fills á un col·legi religiós, difficultat, avuy com avuy, en catarinats com estan ab els que s' vesteixen pel cap, els envien may á col·legis dirigits per professors dels que s' vesteixen pels peus.

De manera que l' argument que vol ferse en aquest sentit, tanca, en certa manera, una acusació més ó menos encuberta contra 'ls establecimientos de altres ordres religiosas rivals dels jesuitas.

—Es això lo que volen dir els que l' formulau?

Donchs en aquest cas, parteixis del principi que diu: «¿Qui es el teu enemic? El del teu ofici», y busquis la pista per aquest costat.

A mí, no obstant, se m' acut una idea.

Molt soroll va produhir el petardo, sí senyors; però ningú m' negarà que molt més encare que l' petardo n' han fet els crits, las protestas y 'ls clamors del coro de clericals. No sembla sino que 'l mon enter s' havia d' ensorrar.

—Vaya una manera de alsar el bram al cel!

—Vaya una manera de renegar contra la llibertat y contra la democracia!

—Vaya quins telegramas més inflamables dirigits al govern, demandant que posi coto á l' anarquia imperant, exigint casi que al treure de las lleys la llibertat, se tregui del mon als liberals!

Sino que no vull pecar de maliciós, me bastaria apelar al famós argument «*«Qui prodest?»*» («A qui aprofita?»), pera fer sobre l' petardo dels jesuitas las més graves deduccions.

Així com hi ha hagut policies que per contraure mèrits han disparat petardos (no podria haver-hi algun clerical fanàtic y rabiós que hagués fet lo mateix pera donar ocasió á refermar la campanya contra l' existència de las públicas llibertats? El jesuitisme ha sigut sempre partidari de l' acomodatícia màxima: «El fi justifica els medis.»)

Y qué volen que 'ls diguin: alló de que l' petardo feia molt soroll y no ocasionés cap desgracia, francaument, me té molt escamat.

Reparin que no afirmo res: me limito sols á argumentar, á raciocinar, á deduir, empleant precisament la lògica jesuítica.

Y ara, com á coronació de aquest procediment lògich, aquí va un últim argument.

Els clericals no n' tenen prou ab el sistema repressiu; reclaman á cada instant que s' adopti l' preventiu.

—Tenen rahó al reclamarlo?

Donchs jo també l' reclamo jqué dimontri!

—Se vol evitar de una vegada que may més del mon exploti cap petardo en cap convent de jesuitas? Donchs el medi es molt senzill y pertany de plé al sistema preventiu: expulsis d' Espanya á la Companyia de Jesús.

Ja ho veuen, senyors clericals: en aquest punt de las excelencies del sistema preventiu, estém tants á tants.

P. DEL O.

BATALLADAS

N las eleccions municipals celebradas diumenge á Ripollet, Sant Martí de Sarroca y altres poblacions de la província de Barcelona, ab tot y la pressió dels caciquistes, va triomfar la candidatura republicana, guanyant en alguns punts majorias y minorias.

Apuntis en Maura aquest resultat del viatje regi. Y no olvidi sobre tot una cosa. Nosaltres hem sembrat. Y en aquest mon qui sembra cult.

—Diu un periódich parlant del viatje que las institucions están fent per las provincias andaluzas:

—En cap població ha sigut rebut el rey ab tant entusiasme com á Sevilla.

Es alló que diu el cantar:

«Sevilla tiene la fama de las muchachas bonitas, de las aceitunas gordas y de los hombres bromistas.»

No som nosaltres, es l' *Avi Brusi* qui ho afirma per boca de un dels seus corresponents á Madrid.

—Resumiendo; á juzgar por informes dignos de crédito, los gastos no se aumentan en la proporción que exigen las necesidades de los servicios públicos, y los ingresos no se disminuyen en la medida que demandan la equidad y la justicia.

Mes clarament no s' pot dir que s' estan preparant uns pressupostos deliciosos, en virtut dels quals quedan igualment desatoves els serveis públics, y 'ls clams del país demandant una disminució de las cargas.

Després de lo qual, al *Avi Brusi* no li queda mes

que cridar:—Visca l' nostre barber! Visca l' nostre escorxador! Visca en Maura!

Ja torném á tenir à Madrid al Sr. Romero Robledo, conferenciant y enredant à tort y à dret.

Pero aquesta vegada s' ha observat que l' ex-politó no gasta tan bon humor com avans.

«Saben per què?

A la quènta l' home té notícias de que en Maura tracta de pendrelí la presidència del Congrés pera donarla à n' en Dato, y això l' disgusta.

¡Quin un ell per no sentirse d' aquestas ferides... al seu patriotisme!

Si la notícia resulta certa, encare confiém tornar à véureli escriure aquell famós lletrero:

Cayo para siempre la... etc.

L' altre dia l' diputat republicà Sr. Estébanez va rebre una comunicació del govern participantli qu' en sa calitat d' ex-ministre de la corona, li tocava l' torn de formar part del Consell d' Estat, en qual cas se pagan las dietas à ralhó de cent pessetas per sessió.

El Sr. Estébanez va respondre que l' govern s' equivocava: qu' ell no havia sigut mai ministre de la corona, sino ministre de la República y que per consegüent renunciava al honor y als emoluments que se li oferian.

Aixis es com responen els bons republicans, à las sollicituds dels ganguistas de la Monarquia.

Fa mes meritori l' acte del Sr. Estébanez el fet de haver sacrificat la carrera militar y la seva fortuna particular à la defensa dels seus ideals.

Un eco del Extrém Orient.

Telegraffan de Tokio:

«La victoria obtinguda pels japonesos sobre l's russos ha produhit en aquesta capital un entusiasme indescriptible.

•Ahir va tenir lloch una manifestació popular tan numerosa, que l's carrers per ahont passava no podian engolir la multitud.

•Vinticinch ó trenta criatures moriren asfixiadas ó aplastades pels manifestants.

Ara sí que crech de veras què l' Japó ha entrat decidiment en les vías del progrés.

Trenta criatures aixafades en una sola manifestació... Tira peixet...

Ja l's asseguro jo que això no ho fan els bárbaros.

El Papa Sastre ha formulat una protesta contra l' viatje de Mr. Loubet à Roma.

Vells'hi aquí un Papa catòlic, à qui una passió de despit mal reprimida l' converteix en un Papa protestant.

Com es natural, el govern francès ha retxassat dignament la protesta pontificia. El President de la República estava en el seu perfecte dret de anar à Roma sense veure el Papa.

Aixis ho ha hagut de reconeixer el cónclave cardenalici, opinant que no era ocasió de armar gresca à Fransa, ahont els clergicals ja fa temps que tenen el plet massa perdut pera sortir ara tot d' una ab bravucónadas intempestivas.

De manera que l' Papa Sastre, en fí de comptes s' ha hagut de tragair la protesta.

Pero escoltin: ¡y l' Esperit Sant, inspirador de Pio X?

Lo de sempre que van mal dadas: l' Esperit Sant, ab arròs.

També las tribus clericals de Orihuela s' han solidaritzat contra l's republicans.

No voljan sino assaltar el local del Circul republicà y linxar als socis qu' allí trobessin.

Un rasgo com se veu de mansuetut evangèlica. ¡Lo que pot el such de las canadellas absorvit à grans dossis!

•••

Ab tot això lo que s' està veient en molts punts d' Espanya, es el reviscolament dels escursos del clericalisme.

No en v'as en Maura qui l's presta l' calor de la seva política.

Veyam si dintre de poch haurém de anar pel carter à ganivetadas, y sols per qüestions de ideas.

En Toni I podrà alabarre l'avorras de haver conseqüit la regeneració d' Espanya acabantla de afri-canizar.

Hem de suplicar à «Un llegidor de L' Esquella», que ns ha favorescut ab una carta de fetxi 9 del actual, se serveixi passar per la nostra redacció al objecte de aclarir alguns dels punts consignats en el seu interessant escrit. Y creyém inútil manifestarli que pot contar per la part nostra ab la reserva més absoluta.

¡Qué hermós es un poble que té plena conciencia del seu estat y sab manifestar-ho, quan la llei el crida à expressar els seus desitjos!

En aquest cas se troba la República francesa.

Contra la campanya anticlerical de n' Combes s' alsavan els odis de tots els reaccionaris, de tots els conservadors y fins de alguns republicans mal avin-guts ab els ènèrgics procediments radicals. Tots plegats formavan el bloc nacionalista.

S' han celebrat unes eleccions municipals: el plet

estava concretat à afirmar ó à condemnar la política del govern. Una immensa majoria l' ha afirmada resoltament. Per primera volta, després de molts anys, la ciutat de Paris s' ha declarat partidaria dels procediments radicals.

La França està decidida à laicisar-se per complert!

Ditxosa ella que pot ferho y que sab ferho!

El Japó està donant una llissó tremenda als russos. Després de batre'ls per mar, els ha batut també per terra, llansantlos à gran distància del Yalú y deixant completament bloquejada la plassa de Port Arthur. ¡Quina decepció pels que creyan en la victòria del colossal imperi!

Els japonesos, fins ara, demostraren estar millor or-

ganisats y dirigits que l's moscovites, y sobre tot

dominar més qu' ells els medis y recursos de la guerra à la moderna.

Quan vaig veure que l's russos sortíen en campa-

nya carregats de benedicçions, de imatges y reliquias, ja vaig pensarlo desseguida.—Rebreu!

Sobre aquest punt els espanyols podem parlar per experiència.

JUNEDA, 5 de maig

Lo ramonato negre ha dit que l's obrers qu' edificant la casa del poble, d' aquesta vila, son uns burrets. Potser no vagi del tot desencaminat; però si qu' ha de tindrer en compte que cap soci de la cooperativa perteneix à la colla dels peluts, ni s' deixa fermar à las pilastres del estàtua mística, ni vol aprenders la doctrina per casarse, ni vol pagar dispensas, (be prou que li consta), ni tolera mamarratzades dels que s' vestixen pel cap, ni s' presenta à portar trastots en las professions de parrandas.—Y ara, quan s' occupi de la casa del poble, que usi un llenyajute mes decent, que s' renti ab sal-fumant la llengua, porque hi ha uns quants socis capassos de ferli suhar sanch y aigua, y quan no ho fasxin èlls, jo, que no soch de la cooperativa, pero hi simpatizo molt... Y prou! Que s' recordi del seu antecessor Falldilletas.

SAMPEDOR, 8 de maig

Mossén Teula, amant dels calers per naturalesa, indicà aquest dia al ensotanat arcalde la necessitat de fer pregaries pera contrarrestar la actual sequedad. Nostre arcalde, que per xerinxolas místiques no li té de una peseta, (pagant la pubilla, per supuesto), li otorgà una limosna, havent prescindit de notificar-ho avans als companys de consistori.

Per lo vist, pregaries sense pagar no deuen produir efecte. ¡No es veritat, mossén Teula?

Una pregunta. ¿No demostrarria ser mes humanitari, un xeriscal, repartint aquestes místicas retribiucions entre l's que no menjan pà per falta de feyna, que no entre els que reventan de farts?

ULLA, 8 de maig

Ums quants dies avans d' arribar el mes de maig el nostre Bernat Pescayre invitá à totes las noyes à casa seva per ensenyarslas de cantar... y no sé què més. El cas es que cada nit la casa del Senyor... capel·la s' ompla d' ovelletes mansas à ensayar el cor de la sòn. Deu felix molt bon tracte per quan el que s' hi fixa las veu sortir després de la funció molt satisfets.

Es lo que diu el mossen: Veritat es que no tinchi ma jordona, pero, de servey no me'n falta, gràcies a Déu.

TEYA, 8 de maig

L' escrabet piloter, veyst que anava à perdre las hies de Marfa, demanà à las monjas que las divertissin ab uns quants versets pera cantar à la Verge durant el mes de Maig. Aquestas s' ho han emprès ab tanta fuga que no paron de bramar en tot lo dia, desdissant la ensenyansa de labors y demés, de modo que las noyes en comptes de sortir unes bonas mares de família no sabrán més que cançons místicas. ¡Quin porvenir pels marris! Y que se'n deixin de orinals bruts à sota l' lit!

EXPLORACIÓ INIQUA

PARTAR del vici à la dona que cau, es acció laudable; pero quan à pretext de salvar la seva ànima s' explota l' seu cos, ni això es caritat, ni me-reix altre nom que l' indicat en el titol.

Son innumerables els assilios que s' han fundat pera redimir à las noyes seduhidas. Y s' comprén que siguin productius: las noyes serveixen d' excusa pera pidolar y traballan sols per el menjar.

En las casas de ahont extragueren à aqueixas desventuradas era explotada la seva bellesa; en las que ara habiten explotau els seus músculs. L' ànima podrá haver sigut redimida; el cos continua sent esclau.

Després de las feynas domèsticas y del temps empleat en oir missa, resar, etc., etc., las redimits travallan de un modo brutal; rentan, planxan ó risan albas, sobrebellissos, roquets, amitos, corporals y demés roba de iglesia y de particulars desde xambrases y camises, fins enaguas, batas, cortinas, tovallals... en fi, tot lo que s' presenta.

Y en tant per aqueixos pisos sense llum ni ventilació hi ha milers de donas extenuades y noyes anèmicas que no troben travall perque tot ho acaparan aqueixos sants assilos, establint una competència impossible de sostener!

El negoci està ben pensat y millor clavatejat. Mentre explotan à les redimits, altres infelissas faltades de travall y per consegüent de pà, se uehen arrastrades, pera no morir-se, à cubrir las vacants que aquelles deixan. Y això sempre hi ha carn fresca pera las cases de prostitució y carn resistent pera l's assilos; y això viuen y medran els assilos y las cases de prostitució. Las impuras prenen el pà à las puras, y aquestas à son torn se fan impuras perque no s' alteri ni s' interrompi l' torn pacifich de la desgracia.

Catiüfs de cinja, las unes pujan y las altres bai-xan: al lupanar, y l' oració y l' traball (qué més els hi fa?) Res de lli-

bertat: el lliure arbitre, mort. En un y altre punt, víctimas: del vici allà, de la virtut aquí. Carn de canó sempre en la batalla humana.

Y l' negoci de la salvació! ¡Bahi! Això es molt va-

garós. En una religió en que basta un punt de con-

tricció pera salvarse, no deu desesperar may la pros-

tituta. Al terminar un espasme voluptuós, pot ab

un jay! eixit del cor entrar en el cel. De la Magdale-

na perduda à la Magdalena salvada no hi ha va més

que un jay! de aqueixos, una mica de ungüent per-

fumat y uns hermosos cabells fent de tovallo.

Per lo tant el lupanar es un camí tan bò com

qualsevol altre per arribar al cel. Encare que pe-

quin mentres s' arrepenteixin no hi ha cuidado.

Portarlas al assilo, resulta, donchs, inútil; en certas ocasions, fins contraproducent. Si Cristo perdonà à la que havia amat tant (per què no ha de perdonar à las que segueixen amant molt?

En el assilo resan bastant y traballan més. Avants, pera guanyar la benaventurança eterna, bastava ab resar; avuy, es precis traballar de més à més. Hi ha que cavar la vinya pera viure y salvarse. No pensaven aixís els sants del herm. A temps nous, costums novas. Fins en lo de guanyar el cel hi ha modas.

Y no es que jo censuri que traballin, no: sola pel traball vé la redempció. Pero que traballin per' elles, no per ningú altre. Cobrals'hi l' portasgo del para-dis es injust.

Suplico a n' aqueixas desventurades que no tracxin de averigar jamai el destí que s' dona al dinar que produxeixen. Tindran remordiments al estellar la guerra civil y elabora'l clericalisme, si, al saber que sos pares ó germans havien mort, els assaltés l' idea de que la bala que l's hi destrossà la closca del cervell havia sigut comprada ab el producte del seu traball.

JOSEPH NAKENS

A NOSTRE SENYOR

Vosté que, segons els Fleuri y 'ls antics llibres sagrats dirigeix totas las cosas que passan per aquí baix, i com redimoni tolera el desori colossal qu' està armant els catòlics, apostòlics y romans, ab l' escusa y à la sombra d' una religió de pau, precisament establet per curar à la humanitat d' una pila d' instints bárbaros que sembla portà en la sanch?

Ells devots d' aquesta terra —això s' ha de confessar— may s' han distingut per mansos; però també es cert que may havien dat tantas probas de sé uns llops mal disfressats —y Nostre Senyor perdoní el modo de senyalar— com las que à tot' hora donan desde fa dos ó tres anys.

Verbi-gracia—per no anarho à buscar massa endetràs,— aquí té vosté à Orihuela. Perque un vespre, perorant, un orador va explicar d' un modo poch ajustat à las reglas de l' Iglesia, que s' pensa quin daltabaix? La maynada, els vells, las donas, tots els elements babaus ó la que, sense serbo, esperan té algun negoci resonant, van sortir com una onada pels carrers de la ciutat, y... es impossible explicarli las coses horripilants que van rajà en mitja horeta d' aquelles bocas de drach.

—¡Fora las idees novas! ¡Aborrim la llibertat! ¡Morin els racionalistes! ¡Morin els republicans! ¡Morin las republicanes! ¡Morin els fills de Satan! En fi, que l's simpàtiques cafres, tot ho volfan matar, com si fossin, no catòlics plens d' amor als seus semblants, sinò intrèpits matarifes del matadero local.

Y això, eminent Senyor Nostre, es pam ensà pam enlla, lo que passa cada dia en els pobles dominats per la influència de Roma. No se'ls pot treure del cap. Tots els que com ells no pensan, s'igualen negres, s'igualen blancs, tots els que al topà ab el bisbe callan y passan de llaç, son uns salvatges, uns reprobos uns perdis, uns criminals que mereixen que l's arrastrin y 'ls patejin com un drap.

Espectacle tan ridícul y tan poch edificant, i consentirà, Senyor Nostre, que duri? ¿Permeterà que un grupat de papatanats, juguet de quatre avispat que l's manejan y 'ls explotan rihent's en pòrt a l' nas, faltin aixís als preceptes que al Sinaf 'ls ve dictar y qu' ells tenen sempre als llabis, sense practicarlos may?...

Créguim, Nostre Senyor, ffiquishi;

cridí al ordre al seu remat y oblidí que no apartar-se del camí d' amor y pau que, segons els Evangelis, son els únics camins plans.

De no ferho aixís, las coses,

ja avuy en prou mal estat,

cada cinch minuts que passin s' aniran empitoriant,</

carrer al criat del referit arcalde. El minyó, en us del seu dret, va cantant.

—Si?—pensa el capellá, que creu veure en l' actitud del criat una ofensa à la seva persona:—Cantaus? Ja t' donaré jo bonas cançons.

Y trayentse un' arma (pam), clava un tiro al infiéis, que queda extès al siti.

Quina llàstima que un capellá d' aquest tenor en lloc de ser francés no hagués nascut à Espanya... Hauria resultat un cabecilla de primera!

¡Qué bonich!

El torero Mazzantini corrent pels carrers de Cádiz agafat al carruatge del rey, y dijent quan tractaven de separarlo:

—Deixeume estar: jo soch el millor policía de D. Alfonso XIII.

Pero més bonich encara el viatje que va fer à Madrid immediatament, y la visita qu' essent allí va efectuar à D. María Cristina, mare del monarca, portantli expressions del seu fill.

Ja m'figuro à n' en Maura contenejantse, picant de mans y exclamant ab veu afamendada:

—Olé! Ja no 'ns queda res pera conquistar! Fins els toreros s' han fet dels nostres!

Avans de que las Corts tornin à obrir-se, en Moret vol reunir als seus amics pera estudiar la situació y acordar junts el plan de campanya.

Y després ahont els reunirà?

Al teatre de la Comèdia.

D' això se 'diu un jefe oportú...

Sóls à la Comèdia pot reunir-se un partit que té per cap de colla à n' en Moret.

A la Comèdia ó al Circo Ecuestre.

Un episodi del viatje regi, qu' extracto de un periòdic:

Al entrar el rey à l' iglesia de Huelva, ahont com de costum s' havia de cantar el *Te Deum*, pregà ab verdader interès als mossens portadors del pal, que apressessin la ceremonia religiosa perque tan *Te Deum* el fatigava.

Crónica de la guerra

UN DESPAIG TELEGRÀFICH

«Els russos han quedat embotellats à Port-Arthur.»

Y en efecte: el *Te Deum* qu' en altres parts dura tot lo més un quart d' hora, à Huelva va durarne tres.

Un altre episodi:

En la corrida de toros que va donar-se en aquella mateixa ciutat en obsequi del rey, un picador, afanyós de lluirse, va punxar al toro ab tal entusiasme, que 'l va matar.

—Y 'n volen de alborot entre 'l públic?

Molt mal fet, senyors tauròmacos.

Aquell picador, à la seva manera, va fer mèrits per aspirar à ministre de Hisenda.

—Quin punyo pera picar contribuyents!

Bueno. Ja tenim als advocats cremats y disposats à combatre à sanch y à foix el projecte de reformas que prepara 'l ministre de Gracia y Justicia.

—Las coneixen vestes aquestes reformas?

Algunes son molt curiosas. Y la primera y principal es que 'ls advocats no podrán connar al client ab tanta frescura com ara.

Per xó ells s' indignan. Tant, que hasta tractan de convocar à Madrid un Congrés de tots els advocats d'Espanya per ocuparse del assumptu y adoptar actituds enèrgicas.

Celebrarà que la idea anés endavant.

Y si reunit el Congrés,
la teulada s' enfonzés
y ni un d' ells se 'n escapés,
miel sobre hojuelas!

Marxà'l rey de Cádiz y l' endemà mateix eran despedits 7,000 obrers del Arsenal.

—Vels'hi aquí un fet que sembla una moneda.

La cara, 'l rey.

La creu, el traballador.

En els nous pressupostos que prepara en Maura, els gastos sufreixen un augment de 30 milions de pesetas.

Aquests son els cops amagats del inventor de aquella célebre frassse:—S' ha de fer la Revolució des de dalt.

De moment s' ha plantat en el Re.

—En el Re y en els quartos.

Llegeixo en una correspondencia de Madrid del *Avi Brusi*:

—Ayer tarde à última hora estuvo en Palacio, acompañado de las catorce personas que constituyen su familia el presidente del Consejo de ministros, con objeto de cumplimentar à S. M. y à los príncipes de Asturias é infanta María Teresa. Tanto el señor Maura, como su esposa, hijos é hijos políticos, recibieron de las personas Reales muestras muy vivas de consideración y simpatía.

Entre grans y xichs, catorze Mauras.

Això ja no es una família: es una tribu.

Els estudiants monárquics de Cádiz s' han permés atacar en tropell la redacció de un periòdic republicà que 'ls havia cantat la canya.

Van voler imitar als reactionaris de Barcelona, autors de la manifestació contra *La Publicidad*.

Pero son massa xichs y no arriban a cocodrilos. No passan de llargandaixos.

Alexiew, el gran almirall rus, ha sigut destituït y cridat à comptes à conseqüència dels descalabros sufers pels moscovites en l' Extrém Orient.

A lo menos els súbdits del Czar, en mitj de sas desgracias, tindrán el consol de veure que s' exigeixen responsabilitats als que han tingut la desgracia de no corresponder à las esperances del país.

Si Alexiew, en lloc de rus sigués espanyol, se cusiria un nou entorxat al uniforme.

El general Bernal ha tingut una frasse felís.

Ha dit que 'l tractat franc-inglès respecte'l Marroc, era un *baldó* per Espanya.

Això de *baldó* s'ha d'entendre en català.

Es, en efecte, un *baldó* que 'ns tanca la porta de totes las ilusions y de totes las esperances.

Y à pesar d' estar tancada ab un trist *baldó*, ni forsa tenim, ni 'n tindrem per esbotzarla de un cop de puny.

ACUDITS

En una farmacia:

—Ara si que 'l he feta bona!—exclama l' apotecari.—Malehidà distracció! A n' aquest home que se 'acaba d' anar en lloc de quinina li he donat morfina.

—Això si qu' es terrible!—exclama un seu parroquí.

—Y tant terrible com es! Fígurat que la morfina val dos vegades més que la quinina!

Entre companys:

—Vaya un cop de pedra acabo de rebrel Se m' ha mort un oncle, deixantme cent mil duros.

—Home, 't felicito: y qué pensas ferne?

—Qué volta que 'n fassil Menjam'ls.

—Mira, noy, ja ho sabs: si no t' agrada menjar sol, dispara de mí.

Dos primers espases

—Vaji matant, senyor Maura, y no s' amohini per res, que quan vosté s' cansi, agafa 'ls trastos y entro jo.

A LO INSERTAT EN EL PENÚLTIM NUMERO

1. XARADA.—*Marina da.*

2. ANAGRAMA.—*Quinto-Toguin.*

3. TRENCACLOSCAS.—*Sota terrat.*

4. LOGOGRIFO NUMÉRIC.—*Calderón.*

5. GEROGLÍFICH.—*Una escombra serveix per escombrar.*

Han endavatinat totas ó part de les solucions del número anterior els caballers: Ramón Mora del Masnou, Francisco Torné y P. Boada.

XARADA

AL SIMPÀTICH AMICH QUIQUET LLUSSIA

Quan el cel exhibeix son empedrat d' estrelles somogudas, brillantases eixint del fondo blau, immaculat d' una nit-demanà com n' hem vist tantas els que 'ns llevén à jora mal comensat,

trobo d' tant en tant un grupo extrany generalment compost d' un home y dona,

un xaval que un cistell tot sense afany perquè té son, y un porch que fà un regany pences y botifarras (quin destí!)

La esquerda del xaval d'un llanternó que si no tinguis nansa li cauria

relliscantli inconscient, *prima-invers* bò en que à n' el porch volgues tan si com no, fugint per la *tangent*' escaparà.

A voltas costarut, à voltas plà

aqueell es un Calvari pel tocino: la creu que porta, es clé, no 'l fà bufà' pro tres se'n cuya 'l greix, que 's tornarà pences y botifarras (quin destí!)

Haverse de sentir cada moment

—Apa, à morir: prou has costat de vendre y morir degollat mentres la gent s'ho pren com una broma, (quin torment per un tocino guapo, gras y tendrel!..

Es clar que al *reu* li fà un bon salt el cor si acas no està ben tip y per 'xò olora cercant l' obit en và, l' únic amor que no veurà mai més, ni plé d' ardor (el porch), ni à curullar (la menjadora).

Y veure allí 'l patibul encreuat, el gabell de garbóns, ganxo y cassola, l' estuig plé de punyals, que dú penjat tan si' s' diu Blay com nò, l' encarregat de la consumació, es clar que amola.

No ho dos de bona tinta, pro 's pot dir que no 'ns redimirém, fins que 'l trist vici de contemplà imperterrits el morir no 'ns desavasi à tots fins que 'l patir propi y agé no 'ns fassi eixir de quiçi.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA
—Sab que hi reparat, Marsal?
—Digui, senyor Antonet.

—Que à la Cinteta 'l tot dret mes que l' altre li total.

CARLOS B. FONTÀS
GEROGLÍFICH

A

HOME

CAP

A

QUIMET DE CUBA

Caballers: José Huguet M., Un afurient, Un turunaire, José Huguet, Un revolucionari, J. B. Pixa-tintés, Juan Badia, Quimet de Cuba, Manuel Opi y Ignacio Osensa: Res.

Caballers: Joan Jansana, A. Cararach, Coqueluche, y Nas Pelet: Poch ó molt.

Caballer: Antolí B. Ribot: Es de les vegadas que ha estat menys encertat.—Renato Mir (Marseille): La postal ha entrat à la col·lecció. Molts mercès —Domínguez Muné: Celebrém lo de la llicència illimitada. Ojalà poguessim celebrar de la mateixa manera la qualitat dels versos que 'ns envía.—J. Moret de Gracia: La lata es aprofitable; arreglada, per supuesto.—Llorenç Saborit: Això que 'ns envía es una cosa de bledas.—Simón Alsina y Clòs: La poesia té certa actualitat y es ben prim filada. Tantas merces.—J. Costa Pomés: Agrahim l' advertència, però no n' hauríam fet cabal. El tenim per un xicot de totas prendas y el creymen incapàs de cap irregularitat literaria. Rebuit el paquetet ab el fil y tot.—Mossens Nas y R. M.: No 'ns es possible insertar les cartas que 'ns remeten, per distintas raons.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carretera del Olm, número 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.